

Tema broja: VRHOVNI SUD SRBIJE

UJEDNAČENA SUDSKA PRAKSA

Snežana Andrejević ZAMENIK PREDSEDNIKA ODELJENJA SUDSKE PRAKSE

Nijedna odluka Vrhovnog suda ne može da "izađe iz zgrade" ako nije prošla kroz Odeljenje sudske prakse

Odeljenje sudske prakse je četvrto odeljenje Vrhovnog suda Srbije i po značaju je potpuno ravnopravno sa Krivičnim, Građanskim i Upravnim odeljenjem. Predsednik ovog odeljenja je, po funkciji, predsednik Vrhovnog suda Vida Petrović Škero, a njen zamenik je sudija Snežana Andrejević.

- Odeljenje sudske prakse ima određenu nadležnost i stručni uticaj. Rad Odeljenja sudske prakse mora da bude takav da se očuva nezavisnost sudova. Mi možemo da ukažemo na nepravilnosti, ali ne možemo da utičemo na sudske odluke – kaže Snežana Andrejević za «Pravdu u tranziciji».

Prema slovu Poslovnika o uređenju i radu Vrhovnog suda Srbije, ovo odeljenje prati i proučava sudsku praksu, inicira preispitivanje usvojenog pravnog stava, predlaže Opštoj sednici da se o pojedinom pravnom pitanju zauzme načelni pravni stav, upoznaje sudije i sudijske pomoćnike sa pravnim shvatanjima sudskih odeljenja i načelnim pravnim stavovima Opšte sednice. Utvrđuje, takodje, koji su podaci i dokumentacija potrebni da se prate u cilju usavršavanja sudske prakse, kao i način njihovog evidentiranja, obrade i unošenja u publikacije, radi obezbeđivanja jedinstvene sudske primene prava.

Odeljenje sudske prakse zaduženo je i za prikupljanje i obradu podataka i pravnih stavova za potrebe pravosudnog informacionog sistema i priprema podatke za sajt Vrhovnog suda na Internetu. Održava sednice jednom mesečno ili jednom u dva meseca.

Pomoć nižestepenim sudovima

- Dogovorili smo se da postupak kontrole nižestepenih sudova u Srbiji bude jednoobrazan i ozbiljno pratimo kako se primenjuje novi Zakon o parničnom postupku. Obratili smo se Pravosudnom centru da organizuje edukaciju sudija u cilju ujednačavanja sudske prakse u postupku međunarodne pravne pomoći. Sudijski kadar u Srbiji je veoma mlad i otuda potreba da naše odeljenje pruža mnogo veću pomoć nižestepenim sudovima kada je u pitanju primena novih propisa - kaže sudija Snežana Andrejević.

Nijedna odluka Vrhovnog suda ne može da "izađe iz zgrade" ako nije prošla kroz Odeljenje sudske prakse. Na primer, kada jedna krivična presuda Okružnog suda dođe u Vrhovni sud, predmet se zavodi u pisarnici i dodeljuje se sudskom veću po utvrđenom redosledu, tako da se poštuje pravo na prirodnog sudiju. Određuje se sudija izvestilac koji priprema referat za većanje. Posle javne sednice, odluka se donosi većinom glasova petočlanog veća. Odluka se zatim šalje u Odeljenje sudske prakse.

- Ako imamo primedbu ili zapažanje, onda se odluka vraća sudskom veću, a ako primedbi nema onda se predmet otprema prvostepenom sudu, a prepisi presude dostavljaju se strankama. Naša primedba na odluku može biti da je odstupljeno od uobičajenog stava i uobičajene prakse suda. Predmet sa primedbom se vraća predsedniku veća sa obrazloženjem i onda se ponovo iznosi na veće, pa ako veće opet donese istu odluku, predmet ide na Opštu sednicu Vrhovnog suda koja zauzima stav – objasnila je sudija Snežana Andrejević.

Odeljenje sudske prakse sačinilo je i tekst "Merila za ocenu minimuma uspešnosti vršenja sudijske dužnosti" koji koristi Velikom personalnom veću prilikom odlučivanja o razrešenju sudija. Odeljenje je bilo angažovano i na velikom poduhvatu objavljivanja pravnih stavova krivičnog, građanskog i upravnog odeljenja Vrhovnog suda od 1995. do 2005. godine.

Vrhovni sud je zaključio i protokole o saradnji sa pravnim fakultetima u Nišu i Beogradu, gde sudije Odeljenja sudske prakse drže studentima veoma zanimljiva predavanja.